

baš nijedne od mojih primjedaba njegovoj knjizi, pa nekoliko od tih primjedaba nastoji pobiti, a sve ostale paušalno zabacuje, jer smatra »da nije vrijedno s njima se zabavljati«.

Ne mislim se upuštati s O. Crnicom u polemiku, jer to ne smatram ni potrebitim ni korisnim. Ja u svemu ostajem kod svojih primjedaba: komu je do stvari i u nju se razumije, neka ih pažljivo pročita i savni s odnosnim mjestima u Crničinoj knjizi, pa će vidjeti, tko ima pravo. Nisam prijatelj polemika i zato, što se one u pravilu izvrcu u osobnosti i prazne logomahije. U te je vode već prilično zagazio i O. Crnica u svojoj replici, a punom je parom u njima zaplovio mnogopoštovani O. Dr Ante Cikojević. On je smatrao da replika O. Crnice nije dovoljna, pa je i sa svoje strane — osjećajući se mojom recenzijom povređenim, pošto je kao crkveni censor Crničine knjige objavio svoj službeni »Nihil obstat« u obliku obične knjižarske reklame, — napisao u istoj »Novoj Reviji« (1937, 402) članak, u kojemu napada urednika »Bogoslovske Smotre«, moju recenziju i mene u jednom neobično žučljivom tonu. Neka mi oprostí mnogopoštovani O. Cikojević, ali ja njega ne mogu priznati ni stručnjakom ni autoritetom u toj materiji, a ni objektivnim sucem. Naprotiv sam s renomirane stručnjačke strane primio priznanje, da je moja recenzija Crničine knjige bila vrlo blaga i da je škoda, što je ta knjiga u takovom obliku objavljena. **Dr Franjo Herman.**

Croatia orans. Prvi liturgijski kongres, Hvar. Zagreb, 1937, str. 202, Din. 32. — Pod tim je naslovom izašao skup predavanja održanih na prvom liturgijskom kongresu 1936 na Hvaru. Uvodnu riječ imade Preuzvišeni gospodin Miho Pušić, biskup s temom: »Suvremena važnost liturgije«. Iznosivši dijagnozu, da je današnji svijet apostatirao od Boga, nadovezuje na nju centralnu misao svoga predavanja: »A upravo liturgija je najsvčaniji javni protest protiv takovom modernom laicizmu, ona je najzgodniji svagdanji ustuk protiv laičkom shvaćanju ljudskoga društva, jer ona neprestano upozorava ljude na apsolutna prava Božja, te ih odvrća od pogubnog utjecaja zlokobnog laičkog duha.«

»Kristova punina u njegovom otajstvenom tijelu«, Bajić o. Leonard. Vrlo lijepo i precizno govori o Otajstvenom Kristu, pa o Kristu kao duši i tijelu Crkve. Kao što je Kant u filozofiji inaugurirao subjektivizam, tako se u liturgiji razvila logički individualistička, neliturgijska pobožnost koju o. Bajić zgodno naziva »kantistička, modernistička pobožnost«.

R. Patè, D. I. »Posvećeni i laički nosioci Kristova svećeništva«. Predavač precizira temu u: hijerarhijski i laički nosioci Kristova svećeništva, i obrađuje tu interesantnu temu u 4 točke i to: starozavjetno i novozavjetno svećeništvo i hijerarhijski i laički nosioci Kristova svećeništva. Podcrtava osobito misao, da laici dobivaju sposobnost približavanja Bogu u žrtvi u sakramentu sv. krsta.

Dr. Hijacint Bošković: Liturgija je prvo, i nenadoknativo vrelo kršćanskoga života. Srž misli koje je iznio dr.

Bošković izrazuju ove njegove riječi: »Ako kršćanski živjeti znači kršćanski osjećati i misliti, što biva preko molitve koja je elevatio mentis et cordis ad Deum, tada liturgija najbolje odražuje taj osjećaj Krista.«

Dr. Ivan Delalle: Liturgijski život prve crkve. U kratkom i vrlo interesantnom referatu prikazao je predavač, kako su shvaćali liturgiju, »koja nas neposredno vodi k božanstvu«, prvi kršćani, i kako je njihov život bio tom liturgijom prožet.

Josip Kirigin: Liturgijski pokret u svijetu i njegov uspjeh. U opširnom referatu pokazuje agilni pobornik liturgijske ideje razvoj i današnje stanje liturgijskog pokreta na čitavom svijetu. Žarišta su uvijek redovito benediktinski samostani.

Prof. Mate Garković referira o »Ostacima liturgijskog života po našim primorskim župama i njihovo oživljenje«. Referat je obraden s osobitim obzirom na glagoljicu.

Dragutin Kukalj: Vjerska obnova našega naroda po liturgiji. Obraduje ideju: Živjeti liturgijski znači živjeti životom Kristovim, a to znači: živjeti s Crkvom. Stoga je liturgijsko gibanje cilj dušobrižničkog nastojanja.

Stanislav Prepek: Liturgijsko pjevanje u našim krajevima. Govoreći najprije o liturgijskom pjevanju uopće, razraduje tu temu historijski, i prikazuje kakovo je sadanje stanje kod nas, i to u vezi s Motu proprijem Pija X i decizijama Pija XI.

Mato Paljug: Estetika u liturgijskoj praksi. Kao što je predavanje g. Preprega u glavnom praktične naravi, tako je i ovo, osobito u svom drugom dijelu. Iznosi propise Codexa prema kojima se u vezi sa estetskim zakonima ima urediti ponutrica crkve, a specijalno oltara.

Ivo Grgurev: Naša narodna umjetnost u liturgiji. Donoseći sasvim praktične upute kako se lijepo može spojiti liturgija s našom narodnom umjetnošću, naglasuje predavač, kako je potrebno da se unosi narodna umjetnost u liturgiju, i obratno liturgija u narodnu umjetnost.

Završnu je riječ imao Preuzv. gospodin Miho Pušić.

Liturgijski je pokret kod nas u povojima. Ova nam knjiga stoga dolazi kao dokumenat bolje budućnosti, bujnijeg razvoja liturgijskog pokreta u našim krajevima.

S. Kukolja.

MOLIMO, DA SE ISPRAVI:

Bogoslovska Smotra, br. 4/1937, str. 399: u Summarium-u članka popa Stipe pl. Vučetića »Na području rimske liturgije«, ispalo je u 5. retku iza riječi tanquam festum, ovaj pasus: B. V. Mariae, in secunda vero linea tanquam festum...

U istom članku, str. 414. redak 5. i 10. odozdo mjesto »kod Noldina« ima biti: »kod Nillesa«.

IZDANJA HRVATSKE BOGOSLOVSKE AKADEMIJE U ZAGREBU, KAPTOL 29.

I. DJELA:

I. Izdanja u nakladi HAB:

1. Jelenić fra Julijan dr.: Povijest Crkve Hristove, III. sv., din. 70.—.
2. Spiletak Andrija dr.: Biskup J. J. Strossmayer na vatikanskom saboru, din. 50.—.
3. Zimmermann Stjepan dr.: Temelji psihologije, din. 40.—.
4. Kniewald Dragutin dr.: Pastirsko bogoslovlje, I. sv., din. 100.—.
5. Zimmermann Stjepan dr.: Psihologija za srednja učilišta (Rasprodano).